

Valtion elokuvatarkastamon toiminta vuonna 1997

1. Yleistä

1.1 Lainsäädännön uudistaminen

Hallituksen esitys rikoslain uudistuksen III vaiheesta (HE 6/1997) sisälsi raakaa väkivaltakuvausta ja sukupuolisiveellisyttä loukkaavia kuvia koskevat säännösesitykset. Tarkastamo antoi siitä lausunnon eduskunnan lakivaliokunnalle.

Oikeusministeriön sananvapaustoimikunta julkaisi mietintönsä, ja siitä annetuista lausunnoista julkaistiin yhteenveto.

Liikenneministeriössä oli valmisteilla EU:n televisiosäätelydirektiivin implementointi, joka asettaa tarkastamolle uusia tehtäviä. Tarkastamo toimitti lakiluonnokseen ministeriön pyytämät kommentit.

Opetusministeriön asettama elokuvien ennakkotarkastustoimikunta jatkoi työtään. Toimikuntaan osallistuivat johtaja Antti Alanen ja varapuheenjohtaja Maarit Pietinen.

1.2 Tietokannan kehittäminen painopistealueena

Manuaalisen elokuvarekisterin tietojen siirtäminen atk-tietokantaan oli tarkastamon painopistealueena. Tarkastamolla on 150 000 ohjelmaa sisältävä manuaalinen Suomen elokuvarekisteri, joka alkaa vuodesta 1911. Viimeisten 10 vuoden ajalta tiedot ovat hyvin kattavasti atk-tietokannassa. Ensisijaisena tavoitteena on videokaudelta puuttuvien tietojen täydentäminen, jonka jälkeen on määrä edetä atk-tallennuksessa takautuvasti.

1.3 Tekniikan parannukset

Tarkastamo perusti kotisivun ja avasi sähköpostiosoitteet vuonna 1997, mallia etunimi.sukunimi@vet.fi

Katsomoon asennettiin digitaalinen Dolby-stereoäänentoisto. Aikaisemmin elokuvatarkastukset oli tehty monona.

1.4 Käytäntöjen uudistukset

Tarkastuslomakkeista perustettiin atk-versiot.

DVD:lle, uudelle kuvatallenteiden kotilevitysformaatile, laadittiin merkintäohje.

Maksuja ja hintoja tarkistettiin. Indeksikorotuksen jälkeen tarkastusmaksu kohosi 5,24 markkaan alkavaa minuuttia kohden. Muita maksuja alennettiin. Elokuvaluettelon hinnaksi tuli 50 mk, videoluettelon ja lakivihkon hinnaksi 20 mk. Vaivaa vaativan tietopalvelun hinnaksi tuli 90 mk alkavalta 30 minuutilta. Valokopion hinnaksi tuli 1 mk.

Julkaisuista saadut tulot putosivat hintojen alennuksen jälkeen. Kotisivun kautta tapahtuvan markkinoinnin vaikutuksesta tulojen voidaan olettaa pitkällä tähtäyksellä kohoavan.

1.5 Yhteistyö videovalvonnassa

Laiton videolevitys laajeni. Tarkastamo tehosti selvitystyötä siirtämällä rikosrekisterin atk-tietokantaan, jakamalla tutkimustyötä kaikille tarkastajille, hankkimalla pikakatseluun paremmin sopivia laitteita sekä vuokraamalla ja varustamalla tutkimuksia varten takavarikkokellarin.

Tarkastamo tehosti yhteistyötään Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen ja Filmikamarin kanssa laittoman videolevityksen tutkinnassa.

Tarkastamo tehosti yhteistyötään poliisin kanssa. Lainvastaisen videolevityksen kasvu toi asian korkeimman poliisijohdon huomioon, jolloin sisäasiainministeriön poliisiosasto antoi asiasta valtakunnallisen ohjeen. Poliisin tutkinnanjohtajien kanssa sovittiin avoimuudesta korkean profiilin takavarikoiden suhteen. Operaatiot saivatkin runsaasti julkisuutta.

2. Toiminta-ajatus

Tarkastamon tehtävänä on suorittaa lakien määräämä elokuvien sekä video- ja muiden kuvaohjelmien ennakkotarkastus ja rekisteröinti.

3. Tulosalueet

Tarkastamon toiminta on jaettu neljään tulosalueeseen:

- elokuvien ja video-ohjelmien ennakkotarkastus
- lausuntojen antaminen
- ilmoitusten käsittely ja rekisteröiminen
- asiakaspalvelu

4. Vuoden 1997 tulokset

4.1. Elokuvien ja video-ohjelmien ennakkotarkastus

Vuonna 1997 tarkastettiin 163 julkiseen esitykseen tarkoitettua pitkää ohjelmaa ja 390 pitkää kotitalennelevitykseen tarkoitettua ohjelmaa eli yhteensä 553 pitkää ohjelmanimikettä (vuonna 1996 624 nimikettä).

Tarkastettuja lyhyitä kuvaohjelmia (kesto alle 60 minuuttia) oli yhteensä 429 nimikettä (1996 460 nimikettä).

4.2. Lausuntojen antaminen

Tarkastamo antoi poliisiviranomaisille lausunnon yhteensä 7 tutkintapyyntöön. Tutkintapyyntöt koskivat yhteensä 4940 ohjelmaa (1996 2053 ohjelmaa). Niistä 1821 (1996 694) katseltiin lausunnon antamista varten; lopuista 3119 ohjelmasta oli aikaisemmin annettu lausunto tai päätös.

Lukumäärään ei sisälly vuodenvaihteessa kesken jäänyt noin 7000 kasettia sisältävä tutkintapyyntö.

Tarkastamo antoi opetusministeriölle 43 lausuntoa vapautusta ennakkotarkastuksesta koskeneista anomuksista (1996 31 lausuntoa).

4.3. Ilmoitusten käsittely ja rekisteröiminen

Tarkastamolle ilmoitettuja video-ohjelmia oli 646 nimikettä (1996 840 ilmoitusta)

- 389 I-ohjelmaa eli sisältönsä takia tarkastuksesta vapautettuja

- 180 T-ohjelmaa eli elokuvateatterilevityksessä olleita

- 77 uusittua ilmoitusta

Rekisteröityjä elokuvia ja video-ohjelmia oli 3449 nimikettä (1996 2618 nimikettä).

4.4. Asiakaspalvelu

Tulosalue koostuu tarkastamon suorittamasta tietopalvelutoiminnasta sekä sen julkaisemista video- ja elokuvaletteloista.

Tarkastamo julkaisi neljä videoluetteloa. Kunkin painos oli 310 kpl. Elokuvaluettelon (vuoden 1996 elokuvateatterielokuvat) painos oli 60 kappaletta. Julkaisujen yhteispainos oli 1300 kappaletta. Loppuunmyydyistä luetteloista otettiin lisäpainoksia, jotta koko sarja olisi yhtenäisenä tilattavissa viimeisten kymmenen vuoden ajalta. Lakivihkosta tilattiin Lakimiesliiton Ajantasa-painos.

Maksullisia asiakaspalveluita oli 32 kappaletta (1996 myös 32 kappaletta).

Vähäisiä tiedottamis- ja neuvontapalveluita hoidettiin puhelimitse noin 10 päivässä.

5. Kansainvälinen toiminta

Puheenjohtaja josallistui Pohjoismaiden tarkastamoiden kokoukseen Tukholmassa 26.-28.5.1997 ja Euroopan tarkastamoiden kokoukseen Lontoossa 24.-27.9.1997 sekä tutustui Tanskan tarkastusuudistukseen Kööpenhaminassa 1.-3.4.1997.

Tarkastamolla oli tiivis yhteistyö Pohjoismaiden sekä Saksan ja Englannin tarkastuselinten kanssa.

6. Maksullisen toiminnan tulot

Tulot elokuvien ja video-ohjelmien ennakkotarkastuksesta 590 909 mk (1996: 581 768).

Tulot tietopalvelusta ja julkaisutoiminnasta olivat 13 161 mk (1996: 20 353).

Vuoden 1997 tulot olivat yhteensä 604 070 mk (1996: 602 119).

Vuoden 1997 tilinpäätös

	Määräraha	Käyttö
Toimintamenot	2 678 000 mk	2 862 871 mk

Henkilöstömenot	1 911 383 mk
Muut kulutusmenot	951 488 mk
Siirto vuodelle 1998	435 392 mk